

DUNAJSKI KONGRES IN RESTAVRACIJA

1. Dunajski kongres) Z Napoleonovim porazom je bila končana francoska hegemonija v Evropi. Zmagovite velesile so pripravile mirovno pogodbo (Rusija, Avstrija, Prusija, Anglija). Francijo so obravnavali precej obzirno, da bi Ludviku XVIII. omogočili utrditev kraljestva. Pariški mir določa:

- Francija se obnovi v mejah iz leta 1792
- okupacijska vojska ostane v Franciji, dokler ta ne izplača reparacij – 700 mio frankov (izplača jih l. 1818)
- Francija mora vrniti umetnine, naropane po Evropi med Napoleonovimi vojnami

b) Države zmagovalke so mir utrdile na Dunajskem kongresu: pričakovali so, da bodo zmagovalke dobile približno enake deleže in bo tako vzpostavljeno ozemeljsko ravnotežje v Evropi. Toda največ ozemlja je dobila Rusija, ki postane najmočnejša država v Evropi. Kongresni akt je med drugim vseboval naslednje spremembe ozemlja:

- Rusiji se v presonalni uniji priključi kongresna Poljska
- Prusija dobi večji del Saške, Renske province in Vestfalijo
- Rimsko-nemško cesarstvo, ki ga je odpravil Napoleon postane Nemška zveza
- Avstrija dobi v zameno za Belgijo ozemlja v S Italiji ter Galiciji in Dalmacijo
- Belgija se z Nizozemsko združi v "Združeno kraljevino"
- Anglija dobi Hannover, Malto, Martinique, Cejlon in provinco Hauptstadt
- obnovi se papeška cerkvena država
- Italija se razcepi na 8 političnih enot

c) Zavezniki so nameravali politično stabilnost nove evropske ureditve zagotoviti z vrnitvijo zakonitih fevdalnih vladarjev (legitimnost). Obnovili so tudi absolutistični sistem vladanja, le v Franciji je moral Ludvik XVIII. vladati po ustavi iz leta 1814 => zmaga fevdalne reakcije, buržoazija ostane odrinjena od oblasti.

2. Sveta Aliansa Mnogi so se zavedali, da je vrnitev na stare sisteme lahko le začasna in nepopolna. Iz strahu pred liberalnimi in nacionalnimi gibanji je nastala zamisel o solidarnosti starih sil. L. 1818 so vladarji Avstrije, Rusije in Prusije ustanovili t.i. "Sveto Zvezo" (Alianso) in si obljubili medsebojno pomoč pri ohranjanju starega sistema. Zvezi so se kasneje priključile vse evropske države, razen Anglije in Turčije.

Sveta Aliansa je nekaj časa uspela krotiti razmere v Evropi v skladu s svojimi interesi. Kjerkoli so se pojavila liberalna gibanja za uvedbo ustavne ureditve, so jih zatrli z vojaško silo ene izmed velesil. Npr. Avstrija po sklepu kongresa Alianse, v Ljubljani l. 1821 (Kongresni trg, Ruski car, Cesta dveh cesarjev, lovski paviljonček,...) zaduši liberalni ustavi v Neapeljskem kraljestvu in Piemontu. Avstrijski kancler Metternich je dosegel (na dunajskem kongresu), da je Avstrija v Nemški zvezi in Italiji dobila oločujoč vpliv (zatiranje nacionalnih idej in gibanja za ustavno ureditev). Politika Svete Alianse je zadala končni udarec Angliji. 1830 pa je padla njena prisila; popustiti je morala liberalnim gibanjem v Franciji, Španiji in Belgiji.